

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ГИМНАЗИЯ № 1 Г. КАРАБУЛАК»**

«Рассмотрено»

Руководитель МО

/

Протокол №

«Согласовано»

Зам. директора по НМР
по НМР

Хасанов К.М.

«30» августа 2021 г.

«Утверждено»

Директор ГБОУ «Гимназия №
1 г. Карабулак»

Л.Х. Бокова

«30» августа 2021 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
учебного предмета
«Ингушская литература»
2021 – 2022 учебный год

Учитель	Даурбекова Хава Гирихановна
Классы	2 «А, Б, В»
Всего часов в год	68
Всего часов в неделю	2

г. Карабулак, 2021

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ГИМНАЗИЯ № 1 Г. КАРАБУЛАК»**

«Рассмотрено»

Руководитель МО

/

Протокол №

от « ____ » 20 ____ г.

«Согласовано»

Зам. директора по НМР
по НМР

Напанов К.М.

«30» августа 2021 г.

«Утверждаю»

Директор ГБОУ «Гимназия №
1 г. Карабулак»

Л.Х. Бокова

«30» августа 2021 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
учебного предмета
«Ингушская литература»
2021 – 2022 учебный год

Учитель	Даурбекова Хава Гирихановна
Классы	2 «А, Б, В»
Всего часов в год	68
Всего часов в неделю	2

г. Карабулак, 2021

Длакхетора кавхат

Программа отаяйй ФГОСа компоненташа ювзаяй, глаглай мотт хъехара Гаглай Республика дешара министерство хетаяч а хъокхама программага хъежка 2 класса Гаглай мотт хъехара долча дешара книжках. Книжка чулоцам оттабараш: К.А.Гагиев, Н.Д.Котиева, Оздоев, А.О. Мальсагов. Арахийнад книжка тоа а дас ххозлагла 2009 шера «Сердало» яхача издательство-205 оагльув.

Юхъанцарча классашка дешара урокаш болча хъехархонта хъалхашка докхий а бехктохкаме а декхаращ лагт: дешархой шары, нийса, кхегадеш, къоастадеш деша томабар; дешара книжкаш тъарча произведеней чулоцам бовзийтар а цар кертера уйла йовзийтар а.

2 класса дешара **книжка чулоцам 10 разделах**, дакъах лагт:

Гүйра- 7 сахьат;

Вай Давй-мохк-4 сахьат;

Берий вахар- 9 сахьат;

Вай доттаглех-хъайбаех- 11 сахьат;

ла - 6 сахьат;

Болх- йоккха гъозале - 4 сахьат;

Дувда вай ноаноех лавца- 3 сахьат;

Баьсти- 6 сахьат;

Халкъа ххоллам - 15 сахьат;

Халкъа беламе дувпараш-1 сахьат.

Эрсий йоазонхой произведенеш юкъеяхъара малан да гаглай эрсии литература влши ювзаяра, метта къоаргалонаш, хозал тахкар, шинна метга бэзам тъабахийтар, сага кхетаме мел лоархаме да цу литература чулоцамо хъехар берашта длахайтар.

Программа лерхам ба:

- дешархой 1омабе шары, кхетам болаш, оаз тоаеш тайп-тайпара тексташ еша;
- дешара безам т1абахийтар, чоаг1бар, книжка дезадалийтар, из харжа а шоаш деша а хар;
- художествени х1ама довзара безам кхебар, произведенеш ешаш дешархопа шоашта хетар дувпар, хъагойтар, оазаша а дешаша а сургаш дежкар;
- доттаг1алах, дикалах, эзделах, бакъдарах кхетам шербар, г1алг1ай литература езаялийтар, цун чулоцамда дешархой дика оамалаш кхеяр.

Дешара ларда сург-сибат.

- Ладувг1а хар, шийга дувцар нийса кхетадар, хаттарашга жоп дала хар, текста чулоцам арг1-арг1арг1а хурголаш д1анийсбе хар.
- Сабаре, дешдоакъоща дешарца шары, кхетаме дешара длаг1авалар, нийса, б1арчна дешаша, чоаг1а деша хар. Т1ехъ-Т1ехъг1а сихлущ деша хар.

Литература хара пропедевтика.

- Тайп-тайпара уйлаш йола предложенеш текст йоапалга а, текст сенах оал а хар. Текста чулоцам а кертера уйла а дешархочоа шийна хъала хар.

- Текста чулоцам хъабувпар, дешалеха сюжета чу хетаргаха дувцарглар е хурглар хъала хар.
- Дешархочта хъехархочун новкъосталца ха деза текста юкъера синонимаш, антонимаш, эпитеташ хъалеха.

Байта а проза а чулоцам в1аши биста, тайп-тайпара жанраш йовза.

Дешархой кхоллама болх.

- Йовхамех дешар, хъюкхар, багах а дешаша а сург дилар, тоаеша текста тайп-тайпара болх бе хар, шера ханашка хъежжа, 1алама хъал довзаш хила.

Дешар.

Үйла тайлохийташ, нийса, бичрчца дешаша дешара тлавалар. **1 ажшера** чоаглаа оазаца на йовза текст шаш 40-50 дош а ххы а дүххаглаа деша.

2 ажшера дешар кхетадеш, нийса, оаз а тоаш, бичрчца дешаша, эш сихал а чоаглаа йолаш ца йовза текст шаш 55-60 дош, ххы а дүххаглаа дешар.

Дешархонга хэлэв:

- дешачун типлаа цера үйла е, шун чулоанамшара бувзамах, кертера үйла, шун квайлагла дола малан малагла да, шоай цли тилла;
- произведе шерага а сургашка а хъежжа дувнаглар фулд хар;
- кертера дешаш хъалеха, хъехархочун хаттарашта жоп дала ха;
- жоп чоаглдеш чулоацам чура эша предложенеш хъалехар;
- шоаш текста доагла хаттараш оттаде;
- текст доакъошта екъа, шоаш шу доакъошта цли тилла;
- текста кертера үйла хъаала, из текста шерера ювзас;
- произведенешка бувзача турпалхоех шоашта хетар дувнэр, дийшачох шоашта хетар хъаалар, кортбар;
- чулоацам нийса а дукха хъама юкье ца дуташ а хъадувна;
- текста дешаш а предложенеш а юкъейоалаеш хоржаш леша;
- байташ а зламига дакьилгаш а дагахьа 1омаде, эшача тайпара сиха, оаз тоаш, чоагла, текстага хъежжа;
- тайп-тайпара литературни жанранш шоайла къоастае ха (дувнэр, фальг, байт, клоанолг, шира дувнэр, ховли-довзали, кипа, дагардерг, илли, кх. дл. а).

Метапредметни

Регулятивни УУД

- Хъехархочунца дешара тъадуллар отгade, урока лерх1амга хъежжа. Деша дешара лерх1амашка хъежжа.
- Массанеда цхъана урока план отгае ха, произведени чулоцам хъабувцира план отгае ха. Планага хъежжа беш бола болх тахкар, бъача балха корта бар, мах бар, иштия къича дешархой балха мах бар.
- З1амигача тоабаца е шинне цхъана болх беш, кердача темах ховр а, де ховр а хъакъоастадар. Урок ѹодаш бече балхах разва хилар е ца хилар д1аяздар, лакхаца говзала т1акхувш хилар хъахъокхар.
- Ше бъача балха разва хилар е ца хилар дешархочо ший ло1амаг1а хъалар, урока карах ца доаача х1ама теркам бар, из тоадара болх бе лерх1ам дагаладар.

Познавателни УУД.

- Текста тохкам бе ха, хъехархочо хаттараша новъостал а деш. Деша къайлa малан ха, из тахка.
- Произведенеш шоайла йиста, в1ашкаотгае, юкъарадар а тарадоцар а хъаолан.
- Дийшачун дакъа листа мукумама е или дакъаца, е суртата, е кипата.
- Произведенi турпалхочо дечун баъбан тахкар. Шийна хетачун, ше яхачун доаг1а масалаш доаладе, дарьжа дувзаденна къамалъ де.
- Г1алг1ай фальгаш кхоллара лерх1ам ха, царлу пайды, пар лерх1ам ха.
- Поэзи а проза а шоайла къоаслае ха, литературни Iилман кхетам балара тексташи санна.
- Кхоллама навыкаш хъахъокхар, тайп-тайпера произведенеш дагалувща, проектни т1адуллараш khoацашдеш.
- Дешашдар кхетаде, дийшар лоаща таблица чу а схема чу а д1аязде ха.

Коммуникативни УУД.

-Дувдара къамаль оттаде, урока болх беш кадай хила, хаттараш тела. Диалоге, тоабах болх беш лакъа лата. Шийна бакъаха хетгар чоаг I деш, кхычарца къамаль де хар.

- Темага хъежжа 5-6 предложенех дувзаденна къамаль оттаде. Проекта 1-2 слайд кхолла. Кхычунга ладувгIа ха, къовсама юкъе дакъа лата.

-Произведенни урталхочо лачун мах бе, эзди дешаша къамаль де.

-Кхыча дешархой урока баян балха мах бе ха, отаяньча критереша.

-Барт бара кийча хилар хъахъокхар, къовсам, дов е цагоам длабакхара тайп-тайпара вариандеш йоалае ха.

-Йоккха йоаша презентаци (5-6 слайд дола) боккхийчар новкъосталца кийчъяр, проекта темага хъежжа темах ларьца лоаша дувда.

Личностни.

-Художествени произведенеш ешарда дезала юкъера безама кергтера хъал хар (барт хилар, сий дар, безаме, къаҳетаме, влаши новкъостал деш хилар)

-Ше вайнна моттиг ховш хила, ше малагIча этносаша лоархIаш ва ха. Кхыча къамех пар сий деш къамаль дар.

-Кхийола культураш а, къамаш а долга ховш хилар, дикагIа довзачарех хъадувда ха, культурыца е линаца шой культура е дина тарахетараш хъала хар (нохчий, татараш, ларбий, сирийша, кх. дI. а).

-Юкъа а па лелхаш, кхычунга ладувгIа ха, ший уйла сатийна длаалар, тайп-тайпара аргументаш а йоалаеш. Дешархой вIаш къовсам балара бахъанаш ха.

-Цагла а классе а книжкаш дешара тIакхувш хилар хъахъокхар, библиотеке ахар, мукъа волча хана, урока эша материал кийчъяр.

- Йоазонхой кхолламах ха безам болаш хилар хъахъокхар, шийна эгара чоаглагла безачар шераш яха хар, безара бахбан а хъаалар.

- Литературни кхоллама болх шийна эшаш болга хар.

- Ишколе вахара бокъонаш ѹовзар, цар дешархоча луп айда малагла ба хар. Дикача дешархочун масалаш доаладе йийшща произведени юкъера.

- Сага новкъостал доаашаш ше болх бе ховш хила, ше дачох жол дала дезалга ховш хила.

-Поэтически деша хозал ховш хила, ѹоазонхочо дешашца сурт дулаш доаладаь дешаша хъалаха ховш хила. Хозажийта дешаша эпитеташ а шай къамалья юкъедоаладар.

- Эзделаца дар доацар ховш хила, литературни турпалхоехи эздийча сагахи ѹоахка оамалаш хъаовцаха, гъулакхада дар доацар къоастаде ха.

- Дешаша яздеш а нийса ваглараи бяргий са толха ца дараи ѹоагла бокъонаш ховш хила. Къальвалар дладоаккхаш е эза упражненеш ѹовзаш, ужеш хила. Саг унахцена хилара бокъонаш цлагла а накъайоалаш лелае ха.

Календарни-тематически план.

Дешар 2 класс - 68 сажват.

№ п/ п 1 а ха	Урок Бок бонц а йола ха	Урока тема	Са хъя ти й боа ра м	Дешархой дешара тъехлика хилара бе беза болх. Универсальни дешара ардамаш (УУД).	Материал 1омаяра лоархаме ардамаш (планируемые рез-ты).	Цл.болж
Гүйра - 7 с.						
1.		Озанькъян С. «Гъатта, деша гло!», Шеденайкъян С. «Ахка дагадоха вайн».	1	Дешара дексхараш хкоацашдара книжка хваракаша а книжкада а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, чулоцама кергера уйла хъала хар.	Книжкана болх беип эша хъаракаш малагаш да хар. Чулоцамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст отгае, цу чулоцамах къамаль де хар.	
2.		Йовлой М. «Чкъарьре», Осминаикъян Хб. «Гүйре», «1ажий беша».	1	Дешара кхетама лард 1омаяр, прозаички а поэтически а текстата болх бе хар 1омадар, кертерадар хъалахар, корта бе хар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст отгае, цу чулоцамах къамаль де хар. Шъарда деша, тъех-тъехъяла оаз лаыгъыш дагахъа.	
3.		«Мужгей чаи» (эрсий фальг). Яндаикъян Дж. «Гарагураш», «Гүйра».	1	Бахъанаи хъахиннунней юкъера бувзам гучбаккхар, дувдара къамамъл отгаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамальда уйла еш.	Фольклора жанраш ховш хила. Фальга турпалий оамалаш тахка хар, фальга план оттаяр, чулоцам хъабувшар.	
4.			1	Поэтически текста дешара кхетама лард 1омаяр, кертерадар къоастаде хар, дувдачун тохкам бар, кертерадар а кергера доашар а къоастадеш. Байт ювдара говзал 1омаяр, дун хъал, оамал хъахъокшаш.	Гъалгъай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоцам тахкар, байташ дагахъа ешпар. Оаза низада байта чулоцама логически тохар де.	
5.		Шеденайкъян С. «Ахка боабашк».	1	Дувдар хъадувдара нийса логически къамамъла «злы» оттаяр, дийшачох лавда	Дувдара чулоцам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувда ковргдолаш план отгае, сургашка	

			нийсархонча къамал дэ хар. План отгаяр, корта бар, дешай лексически малан дар.	
6.	Хамхой А. «Дошо гүйре». Кипаш.	1	Хвехархочо а дешархонча депшандар чулана, тара дар хъалеха хар, шийна хетар хъала а кертерадар хъалаха а хар.	хъежжа чулоандам хъабувна, хагтар отгаде ха, дувцара турталах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъалаха.
7.	Шеденакъан С. «Гүйрен гүлакхаш».	1	Дийшачун тарадар доаладе, къамалья юкъе дакба лаца, текста юкъе логически содам беш деша хар а чоагдар. Текста тохкам бар, чулоандам хъабувна хара план отгаяр, допшоргана болх бар.	Гүйрах льльда депашша лоашца дувцар кхоллар, шарьра, оаз тоаеш депшар. Логически тохар доалан деша хар. Дийшачун малан дар, кипай малан дашхар. Кипаш дловзар, тарадараш доаладар.
	Вай Давий-мохк- 4 с.			
8.	Шеденакъан С. «Хва зламига Дарьхе-Г'алг'айче».	1	Эшаш ўола информации книжка тара хъалаха 1омадар, текста чулоандам кхетабара депшанд логически бувзам баа па беш 1одеша хара болх бар.	Палиев Султана произведенеш ўовзаш хила, дувцара къамал дар, шарьра депшар, хагтараш отгаде, парна дизза жол дала ха, текстага хъежжа чулоандам хъабувна кертерадар юкъера па доаккхаш.
9.	Янднальян Дж. «Нальна лоамаш», Гамботнальян Б. «Лоамашка», Чахкенакъан Ю. «Машпар эши».	1	Поэтически текст ешаш содам бе бэза моттигаш гучаяхар, юкъарадар а кертерадар а къоастаде хар, дешархой дийшачох шоайла къамал дэ 1омбар, ший уйлани къамылага нийса иила хар хъехар.	Чулоандамца болх бе хар. Дошлорт леладар. Йоазонхой текстага хъежжа зламига текст отгае, цу чулоандама хъамал дэ хар.
10	Шеденакъан С. «Хва ўокхха Дарьхе-Росси», «Вай турпала юргаш».	1	Прозаически текст ешлогически «зълы» ўоя ца еш депшар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информации книжка тара	Палиев Султана произведенеш ўовзаш хила, дувцара къамал дар, шарьра депшар, хагтараш отгаде, парна дизза жол дала ха, текстага хъежжа чулоандам хъабувна кертерадар

				халаха хар, б1арчча дешашпа дешар, дувлачун кертера уйла ца ѿаепш.	юкъера па доаккхаш.
11	Шеденакъан С. «Вай герб», «Вай байракх». Кипаш.	1	Текст еши логически «з1ы» ѿа ца еши дешар, кертерадар а доапар а къвастаде хар, эши керда информации книжка т1ара халаха хар, б1арчча дешашпа дешар, дувлачун кертера уйла ца ѿаепш.	Йоазонхой тексттага хъежжа з1амига текст оттае, шу чулоапамах къамаль де хар. Шарьра дешар, т1ехъ-т1ехъага оаз лавгъеш дагахъа.	
Берий вахар- 9 с.					
12	Шеденакъан С. «Фу альар лоро?»	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувлаара къамаль отгаде хар, б1арчча дешашпа дешар, къамаль уйла еши. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувлаара чулоапам кхетабергболаш деша б1арчча дешашпа, хъадувла ховргдолаш план оттае, сургашка хъежжа чулоапам хъабувла, хаттар отгаде ха, дувлаара турпалаш шийна хетар а ѿаэонхочоа хетар а халаха хар.	
13	Ларчакханакъан С. «Мекъал», Танкнакъан А. «Хъальша ларх1ар».	1	Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар. Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувлаара къамаль отгаде хар, б1арчча дешашпа дешар, къамаль уйла еши.	Чулоапамда болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой тексттага хъежжа з1амига текст оттае, шу чулоапамах къамаль де хар.	
14	Танкнакъан А. «Накъба зздел».	1	Шийна хетар а ховр а дувла хар, дешаркоши къамаль юкъе дакъя лапар, дешашун малан кхетадергдолаш логически соцам беш дешар б1арчча дешашпа.	Гланг1ай гулакх, зздел ховши хила, вахарда дувзденнача г1улакхех къамаль де хар, шарьра дешар, хоржаш дешар, доакъош де хар.	
15	Бозаркбанакъан М. «Гумми».	1	Произведен кертерча тургала оамалий тохкам бар, текста чуюлдам хъабувлаара нийса план оттаяр, кертерадар а доапар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берапша	Дувлаара чулоапам кхетабергболаш деша б1арчча дешашпа, хъадувла ховргдолаш план оттае, сургашка хъежжа чулоапам хъабувла, хаттар отгаде ха, дувлаара турпалаш шийна хетар а ѿаэонхочоа хетар а халаха	

			къамылта юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп даалар.	хар.
16	Коазой Т. «Үй да бежке».	1	Оазада текстта турлалың эмбииональни оамал хъаъжокхар, бәларчча дешашча дешарца логически бувзам боңца бар, прозаически текст маңан доа да деш деша 1омадар.	Дүвцара чулоапам лоаша көртегералар да лугаш хъабувца, бәларчча дешашча, шарьра деша, доакъопта сякъа текст, масалаш доаладе хар.
17	Хъоашапланькан 1. «Доккха дий дуне?», Мазиналькан М. «Оахда Муса».	1	Оазада ший үйла –нигат хъаъжокхар, оттадаңча хаттара книжка тәра сихха хъа а леха нийса жоп даалар хар, долшоргана болх бар, дийшаңун тара дар доаладе, корта бе, көртера маңан маңага да хъаала хар.	Йоазонхой тексттага хъежжа 3lamiga текст отгае, шу чулоапамах къамылт де хар. Шарьра деша, тәлхъ-тәлхъялға оаз лаъгъыш дагахва.
18	Ахилгналькан М. «Изап», Шеденалькан С. «Мурал».	1	Произведене көртерча турлала оамалий тохкам бар, текстта чулоапам хъабувцира нийса план оттаяр, көртередар а доацар а маңага да хар, дийшаңун тохкам беш берапца къамылта юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп даалар.	Чулоапампа болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой тексттага хъежжа 3lamiga текст отгае, шу чулоапамах къамылт де хар.
19	Шеденалькан С. «Деша аха көрдадаң».	1	Оазада ший үйла –нигат хъаъжокхар, оттадаңча хаттара книжка тәра сихха хъа а леха нийса жоп даалар хар, долшоргана болх бар, дийшаңун тара дар доаладе, корта бе, көртера маңан маңага да хъаала хар.	Дүвцара чулоапам кхетабергболапп деша бәларчча дешашча, хъадувца хъежжа чулоапам хъабувца, хаттар оттаде ха, дүвцара турлалар шийна хетар а йоазонхоча хетар а хъаала хар.
20	Горчанналькан Б. «Вільхий Аслан». Кипаш.	1	Бахбанай хъаиннанчуннен юкъера бувзам гучабакхар, дүвцара къамылт оттаде хар,	Дүвцара чулоапам кхетабергболапп деша бәларчча дешашча, хъадувца хъорвлолаш план отгае, сургашка

21	Ушинский К. «Хъайбаш къовсадалар», Хъоапалнъкъбан 1 «Борцакх».	1	Бярчча дешаша дешар, къамаль уйла еш. Кергера уйла малагъя ховргдолаш нийса дешар.	Хъежжа чулоапам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йазонхоча хетар а хъала хар.
22	Шеденъкъан С. «Зоопарк».	1	Текста чулоапам хъабувца на еш дешар, кертерадар а доашар а къостаде хар, эша керда информации книжка тъара хъала хар, бярчча дешаша дешар, дувцачун кертера уйла па ѿаеш.	Йазонхой текстага хъежжа зламига текст оттае, цу чулоапамах къамаль де хар. Шъара деша, тъехъ-тъехъба оаз лаъгъеш дагахъа.
23	«Борзи сискали» (файл), Ахилнакъан М. «Бакылг», 1арчакхнакъан Т. «Тайша бийт».	1	Дувцар хъадувцира нийса логически къамаль «злы» отаяр, дийшачох лъца нийсархопша къамал де хар. План отаяр, корта бар, дешай лексически ман дар.	Чулоапампа болх бе хар. Дошлорг леладар. Йазонхой текстага хъежжа зламига текст оттае, цу чулоапамах къамаль де хар.
24	Хъоашапнакъан 1. «Хъальтад-митад», «Къазили газили», «Гъазии аэрзии».	1	Бахбанаи хъахиннаунни юкъера бувзам гучбаккхар, дувцара къамаль оттаде хар, бярчча дешаша дешар, къамаль уйла еш. Кергера уйла малагъя ховргдолаш нийса дешар.	Хашагуллов 1айла произведенеш ѹовзаш хила. Файлган дувцираи юкъе башхало малагъя я хар, дийнатех лъца дувцираш ловзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хъалтехар.

25	Хамхой М. «Борз». Дидигнакъян А. «Фатимай пхагал».	1	Текста чулоцам хъбувцира нийса план отгаяр, кертерадар а доацар а малагла да хар, дийшачун тохкам беш бераша къамальта юкъе дизза дакъа лапар, хаттарашта дизза жол далар	Хъажиннаучуннене бахжанаи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаль отгаде хар, бяларча дешашца дешар, къамальта уйла еш. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хъежжа зламига текст отгасе, пу чулоцамах къамаль де хар. Шарьра деша, тъехъ-тъехагла оаз лаъгъеш дагахба.
26	Патнавъан С. «К1азилГ».	1	Произведенे кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоцам хъбувцира нийса план отгаяр, кертерадар а доацар а малагла да хар, дийшачун тохкам беш бераша къамальта юкъе дизза дакъа лапар, хаттарашта дизза жол далар.	Фальгыи дувцараи юкъе башхало малагла я хар, дийнатех лаъца дувцарац дловзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хъалехар.	Дувцара чулоцам хъбувца, хаттар отгаде ха, дувцара турпала шийна хегар а йоазонхочоа хетар а хъалата хар.
27	Ганенакъян М. «Цили», Мерешкнакъян С. «Къулан».	1	Дешара декхараш khoацашлара книжка книжкаца болх бе хар, хоржаш дешар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, чулоцама кертера уйла хъала хар.	Дувцара чулоцам кхетабергболаш деша бяларча дешашца, хъалувца ховргдолаш план отгасе, сургашка хъежжа чулоцам хъбувца, хаттар отгаде ха, дувцара турпала шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъала хар.	
28	«Макара цогал» (фильм). Кишаш.	1	Бахжанаи хъажиннаучуннене юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаль отгаде хар, бяларча дешашца дешар, къамальта уйла еш. Кертера уйла	Чулоцамаца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа зламига текст отгасе, пу чулоцамах къамаль де хар.	

			малагла я ховргдолаш нийса дешар.	
29	«Борзи цогали» (фальг).	1	Бахъанаи хъахиннаучуннеи юкъера бувзам гучбаккхар, дувцара къамаыл оттаде хар, бярчча дешаша дешар, къамаыла уйла еш. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	Гялгай фальгаш ховш хила, пар чулоапам нийса хъабувцар, тажкар, сургашка хъежжа лоаца дувцар оттаде хар, книжка тъарча хаттарашта жол дала ховргдолаш, малан кхетадеш дешар. Хоржаш деша.
30	«Сай» (фальг).	1	Дешара декхараш хоочашдара книжка хъарақаша а книжка а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омалар, чулоапама кертера уйла хъаала хар.	Лийнатех доля фальгаш ховш хила, Шарьра, оаз тоаеш бярчча дешаша деша. Оазаца шийна фальгаш турпалех хетар хъагойтар, нийса хъабувцар. Дешаша фальгаш турпалаш сург-сибат дила хар.
1а - 6 с.				
31	Осминаукъан Хъ. «1а», Пушкин А. «1ан сайре».	1	Текста эмоциональни оамал къоастаир. Тара а в1аши дужхала а малан доля дешаш доаладар. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, шу чулоапамах къамаыл де хар. Шарьра деша, т1ехъ-т1ехъг1а оаз ляг1ьеш дагахъа.
32	Лайнанкъан М. «Лийта дув».	1	Текста чулоапам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагла да хар, дийшачун тохкам беш бераша къамаыла юкъе дизза лакъа ланар, хаттарашта дизза жол далар	Фальгаш дувцараи юкъе башхало малагла я хар, лийнатех лавда дувцараш дловзаш хила, лийната оамалаш гучайоахаш доля дешаш хъалехар.
33	Шеленакъан С. «Ж1але лар».	1	Бахъанаи хъахиннаучуннеи юкъера бузгам гучбаккхар, дувцара къамаыл оттаде хар, бярчча дешаша дешар, къамаыла уйла еш. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоапам кхетабергболаш деша бярчча дешаша, хъалувца хъежжа чулоапам хъабувца, хаттар оттаде хар, дувцара турпалаш шийна хетар а йоазонхоча хетар а хъаала хар.

34	Ведажнақъбан А. «1ай», Гамботнақъбан Б. «Чарахъе».	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Гара а в аши дүхъала а малан дола дешап доаладар. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	1аламах лялца ўола произведенеш ўозаш хила, 1алама суртгаши хъахъокха дешап хъалехар, йоазонхочун уйланш хъахъокха дешап хъалехар, ший уйлаш тоаца дувпарга яхка хъатовда хар.
35	Хъоашапнақъбан 1. «1ай хъунагла», Мазинақъбан М. «1ан дил», Мазинақъбан М. «Марем», Кхоартой М. «1ан ловзар».	1	Текста дешара кхетгама лард 1омаяр, кертерадар къоастаде хар, дувцаучун тохкам бар, кертерадар а кертера доашар а къоастадеш. Байт ювтара говзат 1омаяр, цун хъал, оамал хъахъокхаш.	Йоазонхой текстага хъежжа з 1амига текст отгае, шу чулоцамах къамал де хар. Шавра деша, т1ехъ-т1ехъагла оаз лаыгъеш дагахъа.
36		1		
Болж-йоккха г'юзале- 4 с.				
37	Шеденнақъван С. «Маднаг»	1	Бахбанаи хъахиннаучунней юкъера бувзам гучбаккхар, дувцара къамаль оттаде хар, б1арчча дешашпа дешар, къамаль уйла еш. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоцамам кхетбергболаш деша б1арчча дешашпа, хъадувца ховргдолаш план отгае, суртшака хъежжа чулоцамам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хеттар а ўоазонхочоа хеттар а хъаада хар.
38	1арнакхнақъбан С. «Ахъмад-г1ишлонхо». Классал арахъа дешар «Фальгаш»	1	Текста чулоцамам хъабувца нийса план отгаяр, кертерадар а доашар а малагла да хар, дийшачун тохкам беш бераша къамаль юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп датар	Дийшар вахарца дувза а листа а хар. Чулоцамама болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з 1амига текст отгае, шу чулоцамах къамаль де хар.
39	Шеденнақъван С. «Хъан болж ба дикагла?», Осминақъван Хъ. «К1а, к1а».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоцамам хъабувца нийса план отгаяр, кертерадар а доашар а малагла да хар, дийшачун тохкам беш бераша къамаль юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп	Чулоцамама болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з 1амига текст отгае, шу чулоцамах къамаль де хар. Дийшар вахарца дувза а листа а хар.

			далар.		
40	Гаынекъян Г. «Жалу хургва со а», Осминакъян Хъ. «Фийт». Кипаш.	1	Дешара декхараш кхоаашлара книжкапа болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоапама кертера уйла хала хар. Тара а влации духхала а малан дола депаш доаладар.	Галг1ай поэтий байтап ховш хилар. Байта сурт дешашпа дилар, чулоапама тахкар, байташ дагахъа ешар. Оаза низаша байта чулоапама логически тохар де.	
Дувца вай ноаноех лавьча -3 с.					
41	Хамхой А. «Са нана дика я», Меданацъян З. «Са дав-нана».	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а влации духхала а малан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малага я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хъежка з1амига текст оттае, цу чулоапамах къамаль де хар. Шъара деша, т1ехъ-т1ехъага оаз лавъг1еш дагахъа.	
42	Хамхой Т. «Са нана», «Бекарг» (фальг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоапама кертера уйла хала хар. Тара а влации духхала а малан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Г1атг1ай фальгаш ховш хила, цар чулоапам нийса хъабувцар, тахкар, сургашка хъежка лоаща дувпар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, малан кхетадеш деша. Хоржаш деша.	
43	Муталанекъян Хъ.-Б. «Башир», Ахилгнекъян М. «Мама яв ди», Кхузгнекъян И. «Нана».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоапам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малага я да хар, дийшачун тохкам беш бераша къамамла юкъе дизза лакъа дешар, хаттарашта дизза жоп дешар.	Чулоапамда болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежка з1амига текст оттае, цу чулоапамах къамамль де хар.	
Б1астьи -б. с.					
44	Шеденекъян С. «Б1астьен бутт»	1	Дешара декхараш кхоаашлара текстаса болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар,	Шадиев Султана произведенеш ѹюзваш хила. Произведенни чулоапамах лавьча къамамль де хар.	

			хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъала хар.	Гонахъарча 1аламах бола кхетам шербар. Дијшпар вахарца дувзаде хар.
45	Хъоашалнаькъан 1. «Бъльстии».	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а влапи духхала а малан дола дешши доаладар. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила. Произведенчи чулоацамах лавла къамамль де хар. Гонахъарча 1аламах бола кхетам шербар. Дијшпар вахарца дувзаде хар.
46	Патнайкъан С. «Оалхазараша бъенаш мишта дехк», Шеденайкъан С. «Алкхашк 1овдала яп».	1	Дешара легхараши къоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш дешар хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъала хар. Тара а влапи духхала а малан дола дешар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст отгае, цу чулоацамах къамамль де хар. Шъяра деша, т1ехъ-т1ехъагла оаз лаъгъеш дагахъа.
47	«Бекарг» (фальг).	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план отгаяр, кертерадар а доацар а малагла да хар, дийшачун тохкам беш бераша къамамла юкъе дизза лакъялацар, хаттарашта дизза жоп далацар.	Гапг1ай фальгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сургашка хъежжа лоашца дувцар отгаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, малан кхетадеш деша. Хоржаш дешар.
48	Хъоашалнаькъан 1. «Бумбарг», «Чхъовкарч», «Алкхашкаш», «Боали хъачи».	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а влапи духхала а малан дола дешши доаладар. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила.
49	Чахкенайкъан С. «Мала мичахъя вах», Хъоашалнаькъан 1. «Готахъазилг», «Борг1илг».	1	Кхетам болаш дешар хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъала хар. Тара а влапи духхала а малан дола дешши доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Гапг1ай поэтий байтап ховш хилар. Байта сурт дешашда дилар, чулоацам тахкар, байтап дагахъа ешар. Оаза низзаша байта чулоацама логически тохар де.

50	Шеденальван С. «Багахбувцам».	1	Дешара декхараш кхоачашлара текстаса болх бе хар. Кхетам болаш депа хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера ўйла хваала хар.	Гапгай багахбувцамах кхетам хила, клоарга малан چулоааш оттадаача багахбувцама доакъош ховш хила.
51	Дагардергаш.	1	Хъехархочо а дешархона а делашл ар чулаца, тара дар хъалеха хар, шийна хетар хваала а кертерадар хъалаха а хар.	Гапгай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайлa къоастаде, масалаш доаладе. Книжка гъара а журналапаш тъара а уж хъалаха а къоастаде а хар.
52	Пхъабуаргаш.	1	Дешара декхараш кхоачашлара текстаса болх бе хар. Кхетам болаш депа хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера ўйла хваала хар.	Гапгай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайлa къоастаде, масалаш доаладе.
53	Тхъуж-илли. Малав майраг а. Хъоастарг.	1	Дешара декхараш кхоачашлара книжкаса болх бе хар. Кхетам болаш депа хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера ўйла хваала хар. Тара а влапи духбала а малан доля дешаш доаладар.	Гапгай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайлa къоастаде, масалаш доаладе. Бераш 1омаде шоаш дагалана а хъакхолла а тхъуж-илли,
54	«Цогала пигам» (клоанолг).	1	Текста чулоацам хъабувцира нийса план оттаяр, кертерадар а доашар а малаг а да хар, дийшачун тохкам беш бераша къамалья юкъе дизза дакъя лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фольклора гайпани ховш хила. Клоанолга турлай оамалаш тажка хар, план оттаяр, чулоацам хъабувцир.
55	«Борзи жалии» (клоанолг).	1	Произведене кертерча туриала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцира нийса план оттаяр, кертерадар а доашар а малаг а да хар, дийшачун тохкам беш бераша къамалья юкъе дизза дакъя лацар, хаттарашта дизза жоп	Клоанолгаш довзаш хила, пар малан тажка ха, чулоацам хъабувцир, оаз тоаеш депа, оазаца безам е пабезам гучабаккхар. Хаттараш оттаде а, хоржаш депа.

			лапар.		
56	«Кери къайги» (клоанолг), «Нали, догали, борзи» (клоанолг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоцама кертера уйла хыала хар. Тара а влаши духхала а ман дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Клоанолгаш довзаш хила, пар ман тахка ха, чулоцам хъабувпар, оаз тоаеш дешар, оазаца бэзам гучбаккхар. Хаттараш отгаде а, хоржаш деша.	
57	«Цогали боабашки» (фальг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоцама кертера уйла хыала хар. Тара а влаши духхала а ман дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Глаглай фальгаш ховш хила, дар чулоцам нийса хъабувпар, тахкар, сургашка хъежжа лоапша дувпар отгаде хар, книжка тларча хаттарашта жот дала ховргдолаш, ман кхетадеш деша. Хоржаш деша.	
58	«Даде къайнк» (фальг).	1	Текста чулоцам хъабувпара нийса план отгаяр, кертерадар а доапар а малагла да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамамла юкъе дизза лакъя лапар, хаттарашта дизза жол дапар	Фольклора тайлан ховш хила. Фальгага турпалий оамалаш тахка хар, фальгага план отгаяр, чулоцам хъабувпар.	
59	«Дог-майра Уртиг» (фальг).	1	Хъахинначуннеи баҳханаи юкъера бувзам гучбаккхар, дувпара къамамл отгаде хар, біарчча дешашца дешар, къамамла уйла еш. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	Майралахи хъакъалахи лавда фальгаш хар, тараадар доаладар, шарра, біарчча дешашца дешар. Дувпара къамамл шарьдар, чулоцам хъабувпар.	
60	«Деглар-м хъатадоагларда (фальг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоцама кертера уйла хыала хар. Тара а влаши духхала а ман дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Фальгаш хар, тараадар доаладар, шарра, біарчча дешашца дешар. Дувпара къамамл шарьдар, чулоцам хъабувпар.	

61	«Боджи борзи» (фальг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоцам хъбувчара нийса план отгаир, кертерадар а доцар а малагла да хар, дийшачун тохкам беш бераша къамъла юкъе лизза дакъялдар, хаттарашта лизза жол далар.	Г 1алг1ай фальгаш ховш хила, цар чулоцам нийса хъбувпар, тахкар, сургашка хъежка лоапша дувпар отгаде хар, книжка тларча хаттарашта жол дала ховрдолаш, малан кхетадеш деша. Хоржаш деша.
62	«Оакхарий чарахбе» (фальг).	1	Дешара декхараш кхоащдара книжка болж бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоцама кертера уйла хваала хар. Тара а влации душхала а влации душхала а малан доля дешаш длоаладар.	Фольклора тайпаши ховш хила. Фальга турпалий оамалаш тажха хар, фальга план отгаир, чулоцам хъбувчар.
63	«Хыннар доля пхьид». «Борг1али котами».	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоцама кертера уйла хваала хар. Тара а влации душхала а малан доля дешаш длоаладар. Текста эмоциональни оамал къоястаяр.	Дийнатех доля фальгаш ховш хила, Пльра, оаз тоаеш б1арчча дешашда деша. Оазаша шийна фальга турпалих хетар хъагойтар, нийса хъбувчар. Дешаша фальга турпала сурт-сигат дила хар.
64	«Циски цогали» (фальг).	1	Хъахиннаунней бахванай юкъера буззам гучбакхар, дувчара къамъль отгаде хар, б1арчча дешаша дешар, къамъла уйла еш. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	Г 1алг1ай фальгаш ховш хила, пар чулоцам нийса хъбувчар, тахкар, сургашка хъежжа лоапша дувпар отгаде хар, книжка тларча хаттарашта жол дала ховрдолаш, малан кхетадеш деша. Хоржаш деша.
65	«Ломи цогали» (фальг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоцам хъбувчара нийса план отгаир, кертерадар а доцар а малагла да хар, дийшачун тохкам беш бераша къамъла юкъе лизза дакъялдар.	Фольклора тайпаши ховш хила. Фальга турпалий оамалаш тажха хар, оазаша хъай парциара безам е эг1азло хъахъокхар, фальга план отгаир, чулоцам хъбувчар.

Жалкъа беламе дувнараш- 2 с.			
66	«Хъоара кад балара», «Вас хинна лагт со»,	1	лапар, хагтарашта дизза жол даlapar.
67	«Говор хила гүйрга вир», «Ада хана улт вай?»	1	Беламе дувнараш ховш хила, тайп-тайпарча книжкаш тлара, журналаш тлара уж дешар, чулоцама тохкам бе хар, хъалувцар. Кхыйола г'алг'ай багахбувцама жанраш хар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.

Йоазув хъяхара календарни тематически план 2 классе 2021-2022 дешара шера лаврх1а

(Клира саҳзат)

№ п/п	Урока тема	Сахватий боарам	Лаврхла ха	Йола ха
1-3	Томадарь керидакхар.			
4	Оазашни алапали.	3		
5-6	Мукъзеи мукъзей оазаш.	1		
7-8	Дешдоакъош	2		
9	Контрольни диктант.		1	
10	Галалашчара болх. Дешдоакъош.		1	
11-13	Дешаш сехъдахаар.	1		
14-15	Галг 1ай метта алфавит.	3		
16	Сочинени «Ахкан каникулаш»	2		
17	Галалашчара болх. Йипш хоадора хъарак (ъ).	1		
18-19	Къоастора хъаракаш.	1		
20-21	Алап Й.	2		
22	Алап Э.	2		
23	Контролни диктант.	1		
24	Галалашчара болх. Къоастора хъаракаш.	1		
25-26	Алап 1.	1		
27	Алапаш я, яъ, ю.	2		
28-30	Йаъха а лоаца а мукъа оазаш.	1		
31-32	Шола мукъза алапаш дола дешаш.	3		
33-34	Зовнен къореи мукъза оазаш.	2		
35	Изложени.	2		
36	Галагашчара болх. Зовнен къореи мукъза оазаш.	1		
37-39	Шолха алапаш.	1		
40	Шола-шолха алапаш.	3		
41	Контрольни диктант.	1		
		1		

Цердоши.			
42	Галагашца болх. Шола-шолха алапаш.	1	
43-45	Мала? фу? хъан? сево? яча хаттарашта жол лу дешаш.	3	
46-47	Ихба х лама, дүнхэхама шамаш белгалью дешаш.	2	
48-49	Доккхий алапаш.	1	
50-51	Доккхий алапаш.	2	
52	Диктант.	1	
53	Галагашца болх. Доккхача алапаша язду дешаш. Хандоши.	1	
54-56	Х ламаша, наха дер белгальду дешаш.	3	
57-58	Хандоши.	2	
Белгальдоши.			
59	Х ламаш мишта хул белгальду дешаш.	1	
60	Сочинени.	1	
61	Галагаш тара болх. Х ламаш мишта хул белгальду дешаш.	1	
62	Х ламаш мишта хул белгальду дешаш.	1	
63	Белгальдоши.	1	
64	Диктант.	2	
65	Галагашца болх. Белгальдоши.	1	
66-68	Цердешах, белгальдашах, хандешах ховр чоаглар. Дешглехье.	3	
69-70	Дешглехье.	1	
71-72	Дешглехъенаш дешашца къаста язъяр. Гаргара дешаш.	2	
73-74	Гаргара дешаш.	2	
Предложени.			
75	Контрольни диктант.	1	
76	Галагашца болх. Предложени дувзаденна къамали.	1	
77	Предложени дувзаденна къамали.	1	
78-80	Тладам, хагтареи, айдареи хяракаш.	1	
81	Контрольни хагтайздар.	3	
82	Галагашца болх. Йомадарь чоаглар.	1	